

**ДЕРЖАВНА ФІСКАЛЬНА СЛУЖБА УКРАЇНИ УНІВЕРСИТЕТ
ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ НАВЧАЛЬНО-
НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА
КАФЕДРА ФІНАНСОВОГО ПРАВА**

**ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ НА
СУЧАСНОМУ ЕТАПІ**

**Збірник тез
IV Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції**

листопада 2018 року

**Ірпінь
2018**

ЗМІСТ

Лозюк Олександр Сергійович

*УКРАЇНСЬКИЙ КУЛЬТУРНИЙ ФОНД ЯК СУБ'ЄКТ ВИКОРИСТАННЯ ПУБЛІЧНИХ КОШТІВ.....*219

Лопушанська К.С., Чунарьова Я.Є.

*ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ ФІНАНСУВАННЯ СФЕРИ ОСВІТИ І НАУКИ В УКРАЇНІ.....*224

Матейчик Вікторія Олександрівна, Слободянюк Вікторія Павлівна

*НЕОБХІДНІСТЬ УТВОРЕННЯ СЛУЖБИ ФІНАНСОВИХ РОЗСЛІДУВАНЬ ДЛЯ ЕФЕКТИВНОЇ ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ У ФІНАНСОВІЙ СФЕРІ.....*229

Матейчик Вікторія Олександрівна, Шадура Альона Сергіївна

*РИЗИКИ І ЗАГРОЗИ ФІНАНСОВІЙ БЕЗПЕЦІ ДЕРЖАВИ В ІНВЕСТИЦІЙНІЙ СФЕРІ.....*235

Мацелик Тетяна Олександрівна

*ІНСТРУМЕНТАЛЬНИЙ ПІДХІД У СФЕРІ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ.....*240

Мельник Олена Петрівна

*ФІСКАЛЬНІ РИЗИКИ: ПОНЯТТЯ, СУБ'ЄКТИ УПРАВЛІННЯ.....*243

Мирончук Катерина Володимирівна

*ПОДАТКОВА БЕЗПЕКА ЯК СКЛАДОВА ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ КРАЇНИ: ДОСВІД НІМЕЧЧИНИ.....*247

Могилко Назар Олександрович, Черниш Богдан Петрович

*ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ РЕФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ.....*252

Мороз Діана Адамівна

Лопушанська К.С.,

Чунарьова Я.Є.,

здобувачі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,

Навчально-наукового інституту права, Національного

Університету державної фіскальної служби України Науковий

керівник: **Шолкова Тетяна Борисівна** Кандидат юридичних наук,

доцент

Національного Університету державної фіскальної служби України

ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ ФІНАНСУВАННЯ СФЕРИ ОСВІТИ І НАУКИ В УКРАЇНІ

У сучасних умовах рівень освіти громадян відіграє значну роль, виражаючи рівень та місце особи в суспільстві. Проте, нагальною проблемою дефіцит фінансових ресурсів, незважаючи на те, що останніми роками держава значно збільшила видатки на освіту. Фінансові можливості і перспективи розвитку вищих навчальних закладів визначаються станом Державного бюджету, який є основним джерелом фінансування системи вищої освіти. Українська сфера науки, незважаючи на певні успіхи, не відповідає провідним світовим стандартам через низку причин. Однією з найважливіших з них є несприятлива для її розвитку система фінансового забезпечення. На сьогодні актуальним завданням постає пошук нових форм і методів фінансування системи вищої освіти.

Серед науковців які займались дослідженням цього питання є наступні: І.П. Яфонкіна, Ж.С. Труфіна, І.Г. Савченко, В.В. Малишко, Ю.Ю. Бенедик, М. Дем'яненко.

2015 році в рейтингу країн за індексом людського розвитку Україна посідала 81-ше місце серед 188 країн світу. Низька ефективність державної освітньої політики в Україні підтверджується і міжнародним рейтингом

світової конкурентоспроможності. За Всесвітнім економічним форумом індексом глобальної конкурентоспроможності у 2016-2017 роках Україна посіла 85-те місце серед 138 країн світу, опустившись на 12 позицій порівняно з 2012 роком. Зокрема, за показником "якість освітньої системи" Україна перебуває на 56-му місці, а за показником "наявність новітніх технологій" - на 93-му місці.

системі вищої освіти через відсутність базового фінансування наукових досліджень, сучасного наукового і навчально-лабораторного обладнання, новітніх інформаційно-комунікаційних технологій навчання, неналагодження ефективної співпраці з роботодавцями, низький рівень оплати праці професорсько-викладацького складу не забезпечується належна якість підготовки конкурентоспроможних фахівців і проведення наукових досліджень. Що створює ще одну проблему – недостатній професійний рівень знань у фахівців відповідної галузі.

Фінансування вищої освіти в Україні здійснюється за рахунок різноманітних джерел, які поділяють на державні та недержавні.

Згідно із Законом України "Про освіту" держава має забезпечувати бюджетні асигнування на освіту в обсязі не менше 10 відсотків національного доходу [1].

Обсяг фінансування науки і освіти прийнято вимірювати у співвідношенні до ВВП – в Україні цей показник закріплений на законодавчому рівні та становить не менше 1,7 %, хоча останнім часом фактично не перевищує навіть 1 %. Тоді як розвинуті країни питанням розвитку науки приділяють більшу увагу, а частка витрат на її фінансування становить у середньому близько 3 % ВВП, а в Ізраїлі та Швеції – 4 % [2].

умовах автономії ВНЗ основним джерелом фінансування державних ВНЗ залишаються кошти Державного бюджету, частка позабюджетного фінансування незначна, її переважно становить плата за освітні послуги.

Державний бюджет-2018 передбачає збільшення фінансування Міністерства освіти і науки України на 10,04 млрд грн порівняно з минулим роком. Відповідно до Закону України «Про державний бюджет» на 2018 рік, Міністерству освіти буде виділено 95,47 млрд грн, тоді як у 2017 році виділяли 85,43 млрд грн. З цієї суми 63,69 млрд грн становитимуть загальнодержавні видатки та кредитування системи освіти, зокрема, 61,71 млрд грн – освітня субвенція з держбюджету місцевим бюджетам. Ще 31,79 млрд грн одержить саме міністерство, з яких 31,76 млрд грн – апарат Міносвіти і 30,1 млн грн – Державна служба якості освіти. Цього року 23,29 млрд грн спрямують на підготовку кадрів вищими навчальними закладами та забезпечення діяльності їхніх баз практики, 3,16 млрд грн – на виплату академічних стипендій студентам, 1,35 млрд грн – на підготовку кадрів Київським національним університетом імені Тараса Шевченка. Методичне і матеріально-технічне забезпечення діяльності навчальних закладів профінансують на 990,6 млн грн, дослідження, наукові і науково-технічні розробки – на 929,4 млн грн. Також 347,7 млн грн піде на виконання зобов'язань України у рамковій програмі ЄС із досліджень та інновацій "Горизонт 2020", 233 млн грн – на зовнішнє оцінювання та моніторинг якості освіти Українським центром оцінювання якості освіти, 208,9 млн грн – на підготовку робітничих кадрів у професійно-технічних навчальних закладах.

В Постанові Верховної Ради України «Про Рекомендації парламентських слухань на тему: "Про стан та проблеми фінансування освіти науки в Україні» вказана система фінансування вищої освіти, яка спрямована на забезпечення належної якості підготовки кваліфікованих фахівців, що в свою чергу передбачає: 1) створення прозорого ринку надання освітніх послуг; 2) залучення значних додаткових фінансових інструментів, у тому числі кредитних ресурсів, під гарантії держави; 3) перехід від ідеології дотацій до ідеології інвестування в освіту; 4) стимулювання постійної

мотивації студентів до якісного навчання; 5) залучення коштів банківського сектору до пільгового студентського кредитування [4].

Згідно із законодавством держава застосовує фінансові, кредитні та податкові інструменти для ефективної діяльності вітчизняної науки та досягнення у 2025 році її фінансування з усіх джерел на рівні 3 відсотків ВВП. При цьому у 2020 році рівень фінансування науки з державного бюджету має становити 1,7 відсотка ВВП.

Отже, фінансування української освіти і науки, зокрема у ВНЗ, в сучасних умовах досі залишається проблемним питанням. Держава має виділяти кошти на підвищення оплати праці та рівня соціального захисту для працівників освіти. Якщо враховувати фактори навантаження на дефіцитний бюджет в умовах АТО, збільшення витрат на обороноздатність держави, економічний спад, які в свою чергу не дають змоги достатньою мірою фінансувати державні кошти в науку та освіту, а з іншого ж – брак фінансування може призвести до незворотних процесів, пов'язаних з міграцією та перекваліфікацією кадрів. Ми пропонуємо такі шляхи удосконалення системи фінансування освіти і науки в Україні: створення відповідних умов для використання інтелектуальної праці та підвищення попиту на неї, підвищити рівень оплати праці до рівня оплати висококваліфікованих працівників та поліпшення соціального захисту професорсько-викладацького складу ВНЗ; підвищення якості підготовки кваліфікованих фахівців до відповідних потреб сучасного ринку праці шляхом виділення коштів на підвищення кваліфікації професорсько-викладацького складу ВНЗ; активізувати міжнародну наукову співпрацю шляхом надання державної фінансової підтримки та посилення інформаційно-консультативної діяльності. З метою збільшення фінансування також слід ширше залучати гранти, інвестиції, впроваджувати ваучерне фінансування, освітні трансферти. Слід внести певні зміни до стратегії Державного бюджету або бюджетних програм які стосуються

оплати праці в сфері освіти для забезпечення належного рівня освіти та кваліфікованих працівників.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Про освіту: [Закон України: офіц.текст]. К. : Відомості Верховної Ради України, 2017, № 38-39, Ст.380. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення 20.10.2018).

М. Дем'яненко. Особливості фінансування сучасної вітчизняної науки. URL:http://nbuviap.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1940:problemi-finansuvannya-vitchiznyanoji-nauki-2&catid=64&Itemid=376 (дата звернення 20.10.2018).

Про державний бюджет [Закон України: офіц.текст]. К. : Відомості Верховної Ради України, 2018, № 3-4, ст.26. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2246-19> (дата звернення 20.10.2018).

Постанова Верховної Ради України «Про Рекомендації парламентських слухань на тему: "Про стан та проблеми фінансування освіти і науки в Україні» К.: Відомості Верховної Ради, 2017, № 34, Ст.374. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2133-19> (дата звернення 20.10.2018).

